

Embargo do utorka, 19. marca 2024, 22:00

Tlačová správa Euronews / Ipsos

Celoeurópsky volebný model do Európskeho parlamentu

Úspech radikálnej pravice v rôznych voľbách v krajinách EÚ v posledných rokoch (Francúzsko, Švédsko, Taliansko, Bulharsko, Holandsko, Portugalsko ...), viedol mnohých analytikov k predpovediam, že **tieto politické strany môžu výrazne uspieť vo voľbách do Európskeho parlamentu**, ktoré sa budú konať od 6. do 9. júna 2024. V rámci tohto kontextu požiadala televízia Euronews agentúru Ipsos o vypracovanie modelového zloženia budúceho Európskeho parlamentu z hľadiska počtu kresiel v období troch mesiacov pred voľbami, aby získala jasnejší a objektívnejší obraz o súčasnej situácii v EÚ.

Je to vôbec **prvýkrát, kedy bol takýto volebný model jednej agentúry na úrovni EÚ realizovaný. Je založený na paralelných prieskumoch volebných preferencií v jednotlivých krajinách so zameraním na európske voľby.** Ipsos realizoval prieskumy volebných preferencií v 18 najľudnatejších krajinách Európskej únie, ktoré reprezentujú 95,7 % populácie a 88,9 % kresiel Európskeho parlamentu. **Celkovo bolo oslovených 25 916 ľudí, ktorí sú z hľadiska veku oprávnení voliť v týchto 18 krajinách.** V ostatných deviatich krajinách EÚ bola projekcia uskutočnená na základe dostupných prieskumov pre európske a/alebo parlamentné voľby, výsledkov predchádzajúcich európskych volieb a nedávnych parlamentných a komunálnych volieb, ako aj analýzy politickej situácie v týchto krajinách.

Radikálna pravica je na vzostupe, no žiadna “populistická vlna” zatiaľ neexistuje

Model Ipsosu ukazuje, že **dve radikálne pravicové frakcie by si polepšili**: frakcia Identita a demokracia (ID) by získala 81 kresiel (z terajších 59) a frakcia Európskych konzervatívcov a reformistov (ECR) by vzrástla zo 68 na 76 kresiel. V celkovom súčte by **tieto dve radikálne pravicové frakcie teraz predstavovali viac ako pätinu (21,8 %) všetkých zvolených členov a členiek Európskeho parlamentu, čo by bol nový rekord.** V roku 2019 spolu tvorili 18 % zastúpenia v EP, v roku 2014 to bolo 15,7 %, v roku 2009 to bolo 11,8 % a v roku 2004 len 8,7 %. Napriek tomuto významnému nárastu sú však stále **ďaleko od dominancie v Európskom parlamente.**

Posilnenie radikálnej pravice v Európskom parlamente súvisí primárne **s veľmi dobrými výsledkami francúzskej strany Rassemblement National** (28 kresiel, +10 oproti súčasnému stavu) a s možným príchodom poslancov strany Reconquête do Bruselu (5 kresiel), ale tiež **s nárastom podpory strany Alternative für Deutschland (AfD) v Nemecku** (15 poslancov, +6), **strany PVV v Holandsku** (9 poslancov, +9) a **radikálne pravicových strán AUR a S.O.S. Románia v Rumunsku**, ktoré by po voľbách pridali do frakcií ECR a ID 10 kresiel, v porovnaní s terajším jedným kreslom.

Rast radikálnej pravice však **nie je konzistentným fenoménom naprieč celou Európou.** V Taliansku napríklad tento prúd stagnuje. Aj keď strana Giorgie Meloniovej Fratelli d'Italia zaznamenáva silný nárast podpory (24 kresiel, +14), je to hlavne na úkor strany Mattea Salviniho Lega Nord (7 kresiel, -16). V Poľsku bol zaznamenaný výrazný pokles preferencií strany PiS, ktorá

prišla o moc v posledných októbrových parlamentných voľbách. V EP by aktuálne získala 16 zvolených poslancov a poslankyň, čo je pokles o 11 kresiel.

Je nulté poznamenať, **že zloženie dvoch radikálne pravicových skupín pravdepodobne prejde po voľbách výraznou zmenou**. Zatiaľ čo doteraz dominovali v skupinách ID a ECR talianska Lega Nord a poľská strana PiS, model Ipsosu ukazuje, že po európskych voľbách by malo byť Rassemblement National z Francúzska najväčšou stranou vo frakcii ID, zatiaľ čo poslanci strany Fratelli d'Italia by mali dominovať skupine ECR.

Iba "veľká koalícia" by zabezpečila väčšinu v Európskom parlamente

Aj keď **postup radikálnej pravice by mierne posunul ťažisko nasledujúceho Európskeho parlamentu doprava, nezmenil by základnú rovnováhu síl**. Iba tzv. "veľkej koalícii" **poslancov a poslankyň z frakcií Európskej ľudovej strany (EPP), Progresívnej aliancie socialistov a demokratov (S&D) a Renew Europe by sa podarilo získať väčšinu kresiel** v EP (398 z 720). Avšak, strany v tejto koalícii aktuálne dosahujú buď stabilné výsledky (177 kresiel pre EPP, -1), alebo zaznamenávajú rôzne stupne poklesu podpory. Teda, 136 poslancov pre frakciu S&D (-4) a 85 poslancov pre frakciu Renew Europe (-17). Výrazný pokles zisku tejto frakcie je spôsobený najmä prepadom strany Ciudadanos v Španielsku (0 kresiel, -7) a markantným poklesom strany Renaissance vo Francúzsku (17 kresiel, -6).

Skupina Zelených/EFA, ktorá často schvaľuje texty prijaté Európskym parlamentom, by tiež **pravdepodobne prišla o mnoho kresiel** (podľa modelu Ipsosu 55 poslancov, -17) a nepotvrdila by svoj dobrý výsledok z roku 2019. Výrazný pokles ziskov strán z tejto frakcie je zjavný najmä v Nemecku (15 mandátov, -10) a vo Francúzsku (7 kresiel, -5)m výsledky zelených strán sú oveľa stabilnejšie v iných častiach Európy.

Dve tradične najväčšie skupiny v Európskom parlamente, EPP a S&D, by mali **spolu iba 313 poslancov (43,5 % zo všetkých), čo je najmenej od roku 1979**. Nemecká CDU/CSU mohla síce mať s 28 poslancami a poslankyňami najväčšie zastúpenie v nasledujúcom Európskom parlamente, avšak išlo by o zdieľané prvé miesto s francúzskou stranou Rassemblement National s rovnakým počtom 28 kresiel. Historicky prvýkrát by teda jednoznačným lídrom v počte kresiel v EP nebola strana pochádzajúca zo skupín EPP alebo S&D.

Hoci alternatívne koalície by mohli v EP **vznikať pri konkrétnych témach, pravdepodobne by neboli udržateľné v dlhodobom horizonte**. Koalícia stredopravých strán (EPP, Renew Europe Group, ECR) by mala iba 338 zo 720 kresiel, teda 46,9 % zo všetkých mandátov. Pravicová koalícia zahŕňajúca EPP a skupiny ID a ECR by mala len 334 poslancov a poslankyň (46,4 %).

Metodológia

Prieskum bol realizovaný v období 23.2.2024- 5.3.2024 na reprezentatívnych vzorkách obyvateľov, ktorí sú oprávnení voľiť v 18 európskych krajinách: Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko, Poľsko, Rumunsko, Holandsko, Belgicko, Česká republika, Grécko, Maďarsko, Portugalsko, Švédsko, Rakúsko, Bulharsko, Dánsko, Fínsko, Slovensko. Celková vzorka bola 25 916 respondentov, pričom v jednotlivých krajinách sa vzorky pohybovali na úrovni 3 000 – 970 respondentov. V jednotlivých krajinách bol prieskum realizovaný online, telefonicky, alebo kombináciou online a telefonických rozhovorov.

V deviatich krajinách, kde tento konkrétny prieskum nebol realizovaný, (Írsko, Chorvátsko, Litva, Estónsko, Cyprus, Luxembursko, Malta) Ipsos vytvoril model na základe dostupných volebných modelov pre voľby do

euronews.

Európskeho parlamentu a/alebo parlamentných volieb, výsledkov predchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu a najaktuálnejších parlamentných a komunálnych volieb, a tiež na základe analýzy politickej situácie v týchto krajinách.

Kontakty

Roman Pudmarčík
Account Director CX & Public Affairs
+421 903 740 786
[*roman.pudmarcik@ipsos.com*](mailto:roman.pudmarcik@ipsos.com)

Jakub Hankovský
Managing Director
Tel.: +421 910 875 012
[*jakub.hankovsky@ipsos.com*](mailto:jakub.hankovsky@ipsos.com)